

MAIKAPAT A DOMINGO KALPASAN EPIPHANIA:**LEKSION 10- PAULO: JUAN A MAMUNIAG: ISAGANANA TI DALAN TI APO***Dagiti Teksto:**Old Testament: Isaiah 40:3-5*

3 Imdenganyo! Adda mangipukpukaw idiyang let-ang: "Wayanyo ti dalan ni Jehova! Palintegenyo ti kangrunaan a kalsada a lumasat iti desierto a tanap maipaay iti Diostayo. **4** Tunggal ginget mapangato koma, ket tunggal bantay ken turod mapababa. Ket ti tibbatibbakol a daga masapul nga agbalin a nalantag a daga, ken ti likkalikkaong a daga maysa a ginget a tanap.k **5** Ket ti dayag ni Jehova sigurado a maipanayagto, ket masapul a sangsangkamaysa a makita ti isuamin a lasag, ta ti mismo a ngiwat ni Jehova sinaona dayta."

New Testament: Luke 3:1-20

3 Idi maikasangapulo ket lima a tawen ti panagturay ni Tiberio Cesar, idi a ni Poncio Pilato ti gobernador ti Judea, ket ni Herodes ti agturay iti distrito ti Galilea, ngem ni Felipe a kabsatna ti agturay iti distrito iti pagilian ti Iturea ken Traconite, ket ni Lisianas ti agturay iti distrito ti Abilinia, **2** idi kaaldawan ti pangulueng a padi a ni Anas ken ni Caifas, a ti deklarasion ti Dios dimteng ken Juan nga anak ni Zacarias idiyang letang. **3** Gapuna isu napan iti intero a pagilian nga adda iti aglawlaw ti Jordan, a mangikaskasaba iti bautismo kas simbolo ti panagbabawi maipaay iti pannakapakawan dagiti basol, **4** kas adda a naisurat iti libro ti sasao ni Isaias a mammadto: "Imdenganyo! Adda mangipukpukaw idiyang let-ang, 'Isaganayo ti dalan ni Jehova, palintegenyo dagiti danana.' **5** Tunggal rawang masapul a magaburan, ket tunggal bantay ken turod mapatad, ket dagiti killo masapul a mapagbalin a nalinteg a daldalan ket dagiti lasonglasong a lugar napalanas a daldalan; **6** ket isuamin a lasag makitadantoti usarenti Dios a pangisalahan.' **7** Gapuna rinugianna a kunaen kadagiti bunggoy a rumrummuar tapno agpabautisar kenkuana: "Dakayo a putot dagiti karasaen, siasino ti nangiparipirip kadakayo a malisiano ti um-umay a pungtot? **8** Ngarud mangpataudkayo kadagiti bunga a maitutop iti panagbabawi. Ket dikay rugian a kunaen iti bagbagiyo, 'Kas maysa nga ama adda kadakami ni Abraham.' Ta kunak kadakayo a ti Dios addaan pannakabalina a mangpatanor iti annak ken Abraham manipud kadagitoy a bato. **9** Kinapudnona, ti wasay naisaadeng iti ramut dagiti kayo; tunggal kayo, ngarud, a saan a mangpataud iti nasayaat a bunga mapukan ket maibelleng iti apuy." **10** Ket imtuoden kenkuanadagiti bunggoy: "Ania, ngarud, ti aramidenmi?" **11** Kas sungbat kunaenna kadakuada: "Ti tao nga addaan dua a makin-uneg a kawes ibingayanna koma ti tao nga awanan, ket daydiay addaan kadagiti makan aramidenna koma ti isu met laeng." **b** **12** Ngem uray dagiti agsingsingir iti buis immayda tapno agpabautisarda, ket kinunada kenkuana: "Mannursuro, ania ti aramidenmi?" **13** Kinunana kadakuada: "Dikaymangalikagum iti aniaman nga ad-adu ngem iti gatad ti buis." **d** **14** Kasta met, imtuoden kenkuana dagidiay adda iti panagserbi iti militar: "Ania met ti aramidenmi?" Ket kinunana kadakuada: "Dikay riribuken ti sinoman wenno akusaren a siuulbod ti asinoman, no di ket mapnekkay koma kadagiti maipapaay kadakayo." **15** Ita bayat nga adda a siiinanama dagiti tattao ken irasrasonda amin iti puspusoda ti maipapan ken Juan: "Isu ngata ti Kristo?" **g** **16** simmungbat ni Juan, a kunkunana iti amin: "Siak, iti biangko, bautisarakayo iti danum; ngem um-umay daydiay nabilbileg ngem siak, nga iti galut dagiti pallokana saanak a maikari a mangwarwar. Bautisarannakayo iti nasantuan nga espiritu ken iti apuy. **i** **17** Ti suplada pagtaepna adda iti imana tapno dalusanna a naan-anay ti pagirikanna ken tapno urnongenna ti trigo iti kamaligna, ngem ti taep puorannanto iti apuy a saan maiddep." **18** Gapuna nangipaay met iti adu a sabsabali a pammagbaga ket intultuloyna nga indeklara ti naimbag a damag kadagiti tattao. **19** Ngem ni Herodes nga agturay iti distrito,

gapu ta natubngar babaen kenkuana maipapan ken Herodias nga asawa ni kabsatna ken maipapan kadagiti amin a nadangkes nga aramid nga inaramid ni Herodes, a **20** innayonna pay daytoy kadagidiay amin nga aramidna: impupokna ni Juan iti pagbaludan.

PANNAKAILAWLAWAG TI TEKSTO:

Daytoy a naprofetaan nga proklamasyon ket nalawag nga anunsiyo ti iyuumay ti panakawayawaya nga ipaay ti Dios kadagiti tattao nga maad-adipen manipud iti Imperio ti Babilonia. Iwaragawag daytoy nga teksto ti tulong ti Apo nga iyaon dagiti tattao manipud pannakaadipen. Ti Dios sidedengeg kadagiti sangit ken pukkaw dagiti marigrigatan a tattao ket isublina ida iti lugar a nakayanakanda.

Ti Persia, iturayan ni Ari Cyrus ket maikonsidera nga instrument ti Dios tapno isaganana ti iyuumay ti pagarian para iti pannakaipasubli dagiti tattao ti Dios iti lugarda. Maipakita daytoy iti panangrang-ay ti lugar ken ti panagbalinda nga baro nga napigsa nga Imperio. Dagiti balligi ti armada a makilaban tapno marpuog ti pigsa ket madadael ti Imperio ti Babylonia (cf. Is. 41:2-4, 25; 45:1-3).

Nalawag nga daytoy ang anunsiyo ket senyales ti namnama kadagiti adipen ken agsagsagaba manipud kadagiti ganganaet nga pagilian. Nalawag nga ti Dios itrabahona ti panakawayawaya kadagiti tattaoa kas aramatenna ti pakasaritaan ken dagiti napipigsa, konkreto ken nabibileg nga kasasaad. Daytoy nga aramid ket nalawag para iti Dios gaputa umuna, inyaonna dagiti Israelita manipud Egipcios ket ita manipud Babylonia. Iriing daytoy nga teksto ti padto dagiti profeta nga ti Dios ket adda kadagiti tattao a makasapul iti pannakaisalakan ken panakawayawaya manipud pannakaadipen ken panagsagsaggaba.

Ni Lukas inpresentarna ti nalawag ken nabatad nga ladawan ni Juan Mamuniag kas maysa a profeta. Gapu ta kasinsin ni Jesus, naipalawag a paset ti Israelita saan a gapu iti dara no di ket babaen iti pammati a nakaramut iti linteg ken interpretasyon ni Moses. (vv. 10-14) Ni Juan Mamuniag ket naserbi nga umay agsagana para iti Messias. Ti napinget nga kaadda ken panagparang ni Juan ipannayagna kadagiti tattao a masapul nga isagana ti idadateng ti Messias. Kapada ti deklarasyon ni Isaias ti panangisagana ti dalan. Ken Isaias, ti Persia nga iturayan ni Cyrus, ken Lukas, ti komunidad dagiti Judio ket nadominaran ti Imperio ti Roma babaen kadagiti local a papet a kas ken Herod, isu ni Juan Mamuniag. Ti preparasyon ti iyuumay ti Apo ipakitana ti rugi ti panagministerion Ni Jesus. Daytoy ti mensahe ti Dios kadagiti Iglesia tapno isagana ti Dalan ni Jesu-Cristo. Daytoy ti masapul nga aramiden ti Iglesia.

TARABAY PARA KADAGITI MANGISURO:

Inayaban ti Dios ni Juan Mamuniag tapno isaganana ti panagministerio ni Jesus. Ti mensahe ti panagbabawi isu nga inkasaba ni Juan ket paset ti panangisagana ti dalan ti Apo. Ti pannakapapatay ni Juan Mamuniag, isu metten ti rugi ti panangaskasaba ni Jesus nga addaan iti kapada a mensahe. Ngem ken Jesus, saan laeng nga inulitna ti panangaskasaba ni Juan no di ket inpakaammona ti biagna ken bagina iti publiko. Ti mensahe ti panagbabawi ket ti iyaay ti pagarian ti Dios. Ti biag, trabaho ken pannakailansa ni Jesus iyawisna ti pannakaisalakan.

Uray kunatayo nga umay ti Apo tapno ipasdekna ti pagarianna, dagiti tattao saanda a mamati gapu iti kinakurang ti pannakaawat. Daytoy ket iladawan ti kapadasan dagiti Hebreo idi nga umadayoda iti sidong ti nasyon nga nang-adipen kadakuada. Karuruarda iti Egipto, ngem ngadaydayawda kadagiti didiosen. Inyam-ammo ni Moises ni Yahweh a Diosda, ngem bayat ti panagdallisatda nagaramidda ti maysa nga balitok nga animal mangisimbolo ti daan a relihionda. Nagbalin nga 40 a tawen nga nangmulit iti baro a komunidad dagiti namati tapno maisaadda iti Daga ti Canaan.

Ti lubong masapul nga maisagana para iti isusubli ni Jesus tapno amin dagiti tattao ket maikari nga agbiag iti pagarian ti Dios. No saan a kasta ti isusubli ti Dios ket saan a

naimbag ket agbalin nga makarimon saanen nga manangaasi a Messias. Ti Iglesia saan a naragsak no adda maysa a mapukaw a kararua ket maibelleng iti agnanayon nga pakaibaludan. Kas ken Kristo, maragsakan nga agsubli dagiti tattao a nakabasol. Ngarud misyon ti Iglesia ti mangikaskasaba ti tapno panagbabawi tapno maisagana dagiti tattao ti biagda iti iyuumay ti pagarian. Gaputta awan uray maysa ti makaammo ti mapasamak, inoras ti tiempo ti panagsagana.

Masapul nga ti tunggal maysa isagana ket mamati ken agtulnog ken Jesus. Ti dardaras a panangaskasaba ilemmengna ti importasiya ti panagsagana panagsagana. Idi un-unana a tiempo, dagiti kandidato ti pannakabuniag, ket agdalan iti proseso iti panagsagana karaman iti pannaka-eplikar ti baro a pammati, baro a wagas ti galad ken responsable nga miembro. Ni Martin Luther saritaenna maipanggep iti kinadagsen ti linteg a kas martilyo a mangburak iti puso a napatangken ti basol. Ti panangaskasaba nga adda saan a napintas a manipulasyonna padaksanna ti ebanghelio. Ipalubos nga biruken ti ebanghelio dagiti tattao a sisasagana a sumorut kenkuana.

Nursery/Kindergarten/Younger Elementary Levels

I. PANGGEP

Kalpasan ti panagadal ken ti di agsarday a panangipakita dagiti nagannak ken dadduma nga nataengan ti pagtuladan, dagiti nagatendar ket manamna a:

1. Maibaga no sino ni Juan Bautista;
2. Isalaysay ti trabaho ni Juan kas nangisagana ti iyuumay ni Apo Jesu-Kristo; ken
3. Dawatenda kadagiti kabbalayda ti mangistorya ti maipanggep iti Apo Jesus.

Mangpilida kadgiti kabbalayda a mangistorya kenni Apo Jesus.

II. KONSEPTO: Ni Juan Bautista isaganana ti iyuumay ni Apo Jesus.

Dagiti Kasapulán: Biblia, Pagkantaan (song chart), Four panel story book panggep ti pakaistoryaan ti biag ni Juan Bautista, Crayons, scissors.

III. LINAON TI PANAGADAL

A. Panglukat a Panagdayaw

1. Panangpasangbay – Kablaawan dagiti ubbing ket bay-an nga agkikinnablaawda.
2. Panglukat a Kararag – Managayat nga Apo, agyaman kami iti daytoy mannen a Domingo. Tulongan na kami nga mangkablaaw ti tumunggal maysa kas agadal ken agmaymaysa kami nga agrabaho. Iti nagan ni Jesus, ikararagmi dagitoy. Amen.

3. Panglukat a Kankanta:

a) “Kumusta Ka”

Kumusta ka halina't magsaya pumalakpak, pumalakpak ituro ang paa
Padyak sa kanan, padyak sa kaliwa, umikot ka 2X humanap ng iba

b) “We will Walk”

We will walk to the left, we walk to right, we will walk,
We will walk and we'll walk alright,
With a heel and a toe and a half way around
With a heel and a toe and a new friend found
We are travelling in this world, we are on our way to heaven
And together we'll be there so let us praise the Lord.
Right hand, left hand, right foot, left foot, turn around, sit down.

B. Panagsagana

1. Panangibingay: Tunggal ubing ibagana ti nagan dagiti nagannakna. Kasta met nga Ibagada ti tawen dagiti nagannakda.

C. Oras ti Innadal/Panagadal

1. Iturong dagiti ubbing iti estorya: Sawem nga iti estorya ti Biblia ita nga aldaw; maammoanda maipanggep ti tao nga nayanak iti ina nga kas ti edad ti apongda wenno kas kabaket ti apongda.
2. Estoryaem daytoy. (Kitaen ti activity sheets. Pagbalinen ti binulong/pahina iti uppat nga panel story book)

“Am-ammoen ni Juan nga Mammuniag”

Binisita ni anghel Gabriel ni Zakarias. Imbaga ti anghel kenkuana nga maaddaanda ken Elizabet nga asawana ti anak a lalaki ket awagandanto ti Juan. Lakay ken Baket dan ngem ammoda nga ti Dios laeng iti makaaramid ti kasta.

Dimmakkel ni Juan iti desierto ti Judea. Nangnangan ti dodon ken diro. Naaramid ti badona manipud kadagiti kudil ti ayup ken lalat ti barikesna.

Nasayaat a tao ni Juan. Naayat ken natulnog iti Dios. Isaganana dagiti tattao para iti iyuumay ni Kristo Jesus, ti Mesias.

Mapan ni Juan iti igid ti karayan Jordan tapno mangasaba iti igid ti danum. Adu a tattao ti naayat a dumngeg kadagiti sermonna. Imbagana nga agbabawida kadagiti basbasolda ket saandan nga agaramid ti dakes. Iti kasta, kunana, nakasagana dagiti tattao nga dumngeg ken agtulnog kenJesus.

Ket binunyagan ni Juan dagiti nagbabawi kadagiti basbasolda.

D. Panangpauneg ti Adal/Panagbibinnuray

1. Artwork para iti NK: Koloran dagiti ubbing ti ladawan ni Juan a mammuniag.
Para iti YE: Dawaten kadakuada nga agipegketda kadagiti nainsigudan nga banbanag iti bado ni Juan ken koloran dagiti kankanenna.
2. Agistorya. Usaren dagiti nakoloran nga ladawan ni Juan a mammuniag. Ibaga kadagiti ubbing nga mangibingay wenno mangibagada kadagiti banbanag maipanggep ti estorya.
3. No mabalin, ipabuya iti klase ti estorya: “John the Baptist” on YouTube
https://www.youtube.com/watch%3Fv%3D_OO84K9RuF0 3 Oct2013
4. Saludsoden dagitoy:
 - a) Sino Dagiti nagannak ni Juan (Zechariah ken Elizabeth)
 - b) Ania ti inaramid ni Juan a mammuniag? (inkasabana ti iyuumay ti Mesias)
 - c) Ania ti aramiden dagiti tattao sakbay nga umay ti Mesias? (agbabawida, saandan nga agaramid ti dakes ket agaramiddan ti naimbag)
 - d) Ania ti inaramid ni Juan a mammuniag kadagiti nagbabawi ti basbasolda? (Binuniaganna ida iti danum)

E. Panangdiskubre ti Adal iti Nasantoan a Surat

Damagen: Kasano nga maisagana tayo ti dalan ti Apo kas iti inaramid ni Juan a Mammuniag?

F. Panangyaplikar ti Naadal

1. Mangipakita iti nalamuyot a sinan-puso ket ipaarikap kadagiti agad-adal. Dawaten kadakuada nga iladawanda. Sawem: “Nalammuyot dagiti puso tayo no pastreken tayo

- ni Jesus iti puspuso tayo ken suroten tayo”. Tunggal ubing ibagana no ania ti aramidenna a mangsurot ti kayat ni Jesus. Saludsoden no sino kadagiti kabbalayna ti makatulong kenkuana nga agaramid ti naimbag.
2. Mangipakita ti natangken a sinan-puso. Ipaarikap met lang kadagiti ubbing ken iladawanda. Ibagam: “Tumangken dagiti puspuso tayo no agaramid tayo ti dakes”. Saludsoden kadagiti ubbing no ania dagiti dakes nga aramidna? Ibagada no kasano nga mabaliwan iti naimbag nga aramid dagiti dakes. Saludsoden kadagiti ubbing no sino kadagiti kapamilyada ti makatulong iti panangaramidna iti nasayaat.
 3. Pagbuyaan (Class Theater): Agaramid ken Agbabawi (Act and Repent)!: Guduaen ti klase. Maysa a grupo ti mangipakita ti dakes nga aramid kas iti panangibato ti ay-ayam, panangagaw ti kukua ti sabali, panangdangran iti kaay-ayam kas iti panangkugtar, panangdanog wenno dakes a panangawag. Kunaento ti Mangisursuro, Agbabawi” ti maikadua a grupo ipakitada ti nasayaat a kababalin kalpasan ti panagbabawi.
 4. Panagsinnukat iti akem ti grupo. Kalpasan ti aktibidades/naiparang, ipakaawat kadagiti ubbing nga ti managbabawi

G. Pangserra a Pagdayaw

1. Laglagipen a bersikulo: “Isaganayo ti pagnaan ti Apo, pasayaatenyo iti pagnaanna” (Lukas 3:46)
2. Panagdaton :
4. Pangserra a Kanta: “John the Baptist Preached”
5. Pangserra a Kararag
Nailangitan nga Ama, isuronakami nga agbalin a kas ken Juan a mammuniag nga nangisagana ti pagnaan ti Apo. Tulongannakami nga kanayon nga agaramid ti naimbag ken mangbaliw kadagiti dakes nga aramidmi. Iti nagan ni Apo Jesus, ikararagmi. Amen”

Middle and Older Elementary Levels

I. PANGGEP

Kalpasan ti panagadal, dagiti nagatendar ket manamnama a:

1. Malagipda ti panagkabagyanda Juan ken Jesus;
2. Mailawlawag no kasano nga insagana ni Juan ti pagnaan ti Apo; ken
3. Mailadawan dagiti kabbalay, Kaeskwela, ken dagiti kapamatian iti kapilya nga mangisagana ti pagnaan ti Apo.

II. KONSEPTO: Ni Juan a mammuniag isaganana ti pagnaan ti Apo.

Dagiti Kasapulan: Biblia, activity sheets, song chart, crayons, pencils.

III. LINAON TI PANAGADAL

A. Panglukat a Panagdayaw

1. Panangpasangbay – Umisem a mangkablauw kadagiti ubbing iti iseserrekda. Palubosan

- ida nga mangkablaaw iti tunggal maysa. Ilista wenno markaan ti nagan dagiti nagadal.
2. Panglukat a kararag – “Ay-ayatenmi nga Apo, agyamankami iti daytoy maysa mannen a Dominggo. Tulongannakami nga mangkablaawa iti tunggal mays akas agmaymaysakami nga agadal ken agaramid. Idawatmi iti nagan ni Apomi Jesus.Amen.
 3. Panglukat a Kankanta: “Living for Jesus” (HFJ # 289)

B. Panagsagana

1. Ibagi kadagiti ubbing nga aramidenda ti naiwanwan nga ay-ayam: “straight Line”. Ibagi no kasanoda nga aramiden:
 - a) Pagkatluen a grupo ti klase.
 - b) Iti maysa a minuto, ibagi iti tunggal grupo nga ikkatenda amin a mabalinda nga ikaten nga adda iti bagida ket urnosenda iti nalinteg a linya.
 - c) Ti mangabak ket isu ti grupo wenno dagiti grupo a nakaaramid iti nalinteg a linya.
2. Saludsoden: Ania ti nariknayo idi naaramidyo a nalinteg ti linya? Saludsoden met kadagiti saan a nakaaramid iti nalinteg a linya no apay nga saanda nga nakaaramid.

C. Oras ti Innadal

1. Ipabasa kadagiti ubbing ti estorya iti Lukas 3:1-20.
2. Usaren ti isu met la grupo itay ket dutokan tunggal grupo kadagiti tunggal paset ti Estorya:

Am-ammuen ni Juan a mammuniag

Paset 1

Iti nabayag a tiempo, adda lakay nga agnagan ti Zakarias nga nakakita ken anghel Gabriel. Kinuna ti anghel nga isu ken ti asawana a ni Elizabeth maaddaan ti anak a lalaki a panaganandanto ti Juan. Ammoda Zakarias ken Elisabet nga naisangsangngayan ni Juan. Ti pannakayanakna ket nakaskasdaaw gapu ta lakay ken baketen dagiti nagannakna- ni Elisabet ket baketen unay nga maaddaan anak. Ni laeng Apo Dios ti makaaramid ti kasta.

Dimmakel ni Juan iti disierto ti Judea. Masapul nga adalenna a kanen ti amin a kita ti makan a naisalsalumina gapu ta bassit ti taraon idiay. Kinnanna amin a kita ti dudon nga isawsawna iti diro. Agusar iti karkarna a kawes. Agusar iti kudil ti ayup imbes nga kas iti lupot tayo. Nasayaat a tao. Natulnog iti Dios ken aramidenna amin nga nasayaat. Inikkan ti Dios iti naisangsangayan nga trabaho. Isagana ni Juan amin a tattao iti panangrugi ni Jesus iti panangasabana.

Paset 2

Tapno maisagan iti iyuumay ni Jesus, kayat ni Juan nga maaddaan dagiti tattao iti naimbag a puso. Isu nga insure ni Juan no kasano nga maaddaanda ti nalukneng a puso. No addaanda iti nalukneng a puso, suktan ti Dios ti pusoda iti puso nga kayatna. Ammo ni Juan nga kasapulan dagiti tattao ti nasayaat a puso tapno nakasaganada a dumngeg ti panangasaba ni Jesus. No natangken ti puso ti tattao ni kaanoman saanda a dumngeg ken Jesus ken dida agbalbaliw.

Sinmalog ni Juan idiay karayan Jordan ket nangasaba iti igid ti danum. Adu a tattao ti siaayat a dumngeg kadagiti mensahena. Nagsao maipanggep iti nalukneng a puso ket naming adu a daras nga inusarna ti sao nga **“Agbalbaliw”**. Ti panagbabawi kayatna a saoen naladingit tayo kadagiti saan a nasayaat nga inaramid tayo ket isardeng nga mangaramid kadagitoyen. Kayatna met a saoen nga irugi ti panangaramid ti nasayaat nga saan ketdi a ti dakes. Kuna ni Juan agbabawi koma dagiti tattao ket isardengda ti kinaagum ken kinaalimbukoden.

Paset 3

Sinaludsod dagiti tattao, “ania ngaruden ti aramiden mi?

Simmungbat ni Juan, “no sino ti addaan dua a palda, masapul nga itedna ti maysa iti awanan ken ti sino man nga addaan taraon, mangibingay”. Sinaludsod ti agkolkolekta ti buis, “maestro, ania ti aramidenmi? “Saanka nga agkolekta ti ad-adu ngem rumbeng ken napudno ka kas iti Dios, kinunana kadakuada.

Sumagmamano a soldados ti nagsaludsod : “Dakami ngay met?” ania met ti aramidenmi? Kinunana kadakuada: “Dikay piliten nga mangted ti tao ti kuarta wenno agpabasol nga inuulbod, mapnek kayo iti sueldo.

Ket imbaga ni Juan iti tunggal maysa nga kasapulan ti pannakabautizarda iti karayan Jordan. Ti pannakabautizarda kayatana a saoen nga nagbabawi ket isardengda dagiti dakes nga aramidda ke t agaramiddan ti nalinteg. Ipakitana ti kinaluknengen ti pusoda. Dimngeg dagiti tattao ken Juan ket nagbabawida kadagiti basolda. Adu a tattao ti nabautizaran idia karayan Jordan.

D. Panangpauneg ti Adal/Panagbibinnuray.

1. Agsarita maipanggep iti estorya.

a) Sino ti nangnangruna a tao iti estorya? (Juan a mammuniag)

b) Sino ti tatangna? (Zakarias)

c) Ania ti trabaho ni Juan a mammuniag? (Inkasabana ti iyuumay ti Mesias)

d) Ania ti mensahe na? (agaramid kay ti nasayaat. Isagana ti iyuumay ti Apo. Baliwan dagiti saan a nasayaat iti nalinteg nga aramid)

2. Aramaten dagiti tallo a grupo nga mangipakita/mangiparang iti maysa kadagiti tallo nga paset ti estorya

E. Panangdiskubre ti Adal iti Nasantoan a Surat

Saludsoden: Umannamongka kadi kadagiti inkasaba ni Juan a mammuniag – agbabawi ket agpabuniag? Kasano nga isaganam ti dalan ti Apo?

F. Panangyaplikar ti Naadal

1. Isuro ti laglagipen a bersikulo:

“Ti addaan ti dua a bado, masapul nga itedna ti maysa iti awanan, ti addaan kanen, masapul nga mangibingay” (Lukas 3:11).

2. Patiem kadi nga datayo ti Juan a mammuniag kadagitoy nga aldaw? Apay nga wen, apay nga saan?

3. Saritaen ti ay-ayam “straight Line” iti kayat a saoen ni Juan idi imbagana: “Isagana ti dalan ti Apo, palintegen ti pagnaanna”.

4. Isurat dagitoy iti dadakkel a letra. Ipigket iti pisarra (board). Mangted ti papel, pens wenno crayons. Ibaga iti klase nga mangisurat iti aramid nga makatulong iti panangisagana iti dalan ti Apo. Ipigketda dagitoy iti baba ti umno nga Paulo.

HOME

PAGTAENGAN

SCHOOL

CHURCH

5. Para ME

ESKWELAAN

KAPILYA

a) Ipakita ken isalaysay: Ibaga ti klase nga ipakitada babaen iti panangipakita/panangipabuya (acting) kadagitoy:

- 1) Ni Juan a mammuniag inkasabana ti panggep ken Jesus.
 - 2) Ni Juan a mammuniag binuniaganna dagiti tattao nagbabawi kadagiti basvasolda.
 - 3) Dagiti nagannak isuroda kadatayo ti panangibingay kadagiti sagut tayo kadagiti dadduma.
 - 4) Ti Pastor iti iglesia ikasabana ti panggep iti naimbag a damag/ebanghelyo.
- b) Ibaga ti klase nga basaenda dagiti letra iti activity sheet ket likmuten nga ugedan (encircle) amin a sao mainaig iti estorya ni Juan a mammuniag. Dagiti sungbat: ANGHEL, BUNIAG, ELIZABET, HERODES, JESUS, JUAN, JORDAN, DODON, SOLDADOS, ZAKARIAS

6. Para OE

- a) Panagaramid ti agkarkararag nga ima. Suroten nga ugidan dagiti ubbing dagiti ramayda a kanawan wenno kanigid iti papel. Mangted ti krayola tapno makoloranda a naraniag dagiti ramayda iti papel. Isuratda iti tunggal ramay dagiti wagas/pamay-an nga mabalinda a panangisagana iti dalan ti Apo. Kas pangarigan: “Diakon umsien ti kaeskwelaak. Mangibingayak ti makan kadagiti makasapul. Ikararagak dagiti masaksakit”. Ibaga nga ipaknida pay laeng ti agkarkararag nga ima tapno usarendanto no pangserra a pagdayaw.
- b) Ibaga iti klase nga basaenda manen ti estorya ni Juan a mammuniag. Bay-an dagiti ubbing nga pagsisinnukatenda dagiti sao iti activity sheets ken usarenda iti salaysay.. Dagiti Sungbat: 1. Kabagian, 2. Jesus, 3. Barikes, 4. Elizabet, 5. Mesias, 6. Zakarias, 7. Agsangit, 8. Let-ang, 9. Kapuonan, 10. Misyon, 11. Juan, 12. Ari Herodes

G. Pangserra a Pagdayaw

1. Laglagipen a bersikulo.
2. Panagdaton:
 - a) Ipaaramid iti klase (ME) nga mangipakita ti maysa a nasayaat nga aramid.
 - b) Ipaaramid ti klase (OE) nga basaenda ti maysa a banag nga insuratda iti agkarkararag nga ima. Dawaten kadakuada nga idatonda iti altar.
4. Pangserra a Kanta – “Living for Jesus”
5. Pangserra a Kararag: Apomi a Mangisalakan, agyaman kami ti pannangtedmo ti ayat ken sirib a mangikasaba ti sasaom kadagiti gagayyem ken kaaruba nga nga ay-ayatenmi. Amen!

**MAIKAPAT A DOMINGO KALPASAN EIPHANIA:
LEKSION 10- PAULO: JUAN A MAMUNIAG: ISAGANANA TI DALAN TI APO**

Dagiti Teksto:

Old Testament: Isaiah 40:3-5

3 Imdenganyo! Adda mangipukpukaw idiy let-ang: "Wayanyo ti dalan ni Jehova! Palintegenyo ti kangrunaan a kalsada a lumasat iti desierto a tanap maipaay iti Diostayo. **4** Tunggal ginget mapangato koma, ket tunggal bantay ken turod mapababa. Ket ti tibbatibbakol a daga masapul nga agbalin a nalantag a daga, ken ti likkalikkaong a daga maysa a ginget a tanap.k **5** Ket ti dayag ni Jehova sigurado a maipanayagto, ket masapul a sangsangkamaysa a makita ti isuamin a lasag, ta ti mismo a ngiwat ni Jehova sinaona dayta."

New Testament: Luke 3:1-20

3 Idi maikasangapulo ket lima a tawen ti panagturay ni Tiberio Cesar, idi a ni Poncio Pilato ti gobernador ti Judea, ket ni Herodesi ti agturay iti distrito ti Galilea, ngem ni Felipe a kabsatna ti agturay iti distrito iti pagilian ti Iturea ken Traconite, ket ni Lisaniyas ti agturay iti distrito ti Abilinia, **2** idi kaaldawan ti panguluen a padi a ni Anas ken ni Caifas, a ti deklarasion ti Dios dimteng ken Juan nga anak ni Zacarias idiy letang. **3** Gapuna isu napan iti intero a pagilian nga adda iti aglawlaw ti Jordan, a mangikaskasaba iti bautismo kas simbolo ti panagbabawi maipaay iti pannakapakawan dagiti basol, **d 4** kas adda a naisurat iti libro ti sasao ni Isaias a mammadto: "Imdenganyo! Adda mangipukpukaw idiy let-ang, 'Isaganayo ti dalan ni Jehova, palintegenyo dagiti danana.e **5** Tunggal rawang masapul a magaburan, ket tunggal bantay ken turod mapatad, ket dagiti killo masapul a mapagbalin a nalinteg a daldalan ket dagiti lasonglasong a lugar napalanas a daldalan; **6** ket isuamin a lasag makitadantoti usarenti Dios a pangisalikan.' **7** Gapuna rinugianna a kunaen kadagiti bunggoy a rumrummuar tapno agpabautisar kenkuana: "Dakayo a putot dagiti karasaen, siasino ti nangiparipirip kadakayo a malisianyoy ti um-umay a pungtot? **8** Ngarud mangpataudkayo kadagiti bunga a maitutop iti panagbabawi. Ket dikay rugian a kunaen iti bagbagiyo, 'Kas maysa nga ama adda kadakami ni Abraham.' Ta kunak kadakayo a ti Dios addaan pannakabalina a mangpatanor iti annak ken Abraham manipud kadagitoy a bato. **9** Kinapudnona, ti wasay naisaaden iti ramut dagiti kayo; tunggal kayo, ngarud, a saan a mangpataud iti nasayaat a bunga mapukan ket maibelleng iti apuy." **10** Ket imtuoden kenkuanadagiti bunggoy: "Ania, ngarud, ti aramidemi?" **11** Kas sungbat kunaenna kadakuada: "Ti tao nga addaan dua a makin-uneg a kawes ibingayanna koma ti tao nga awanan, ket daydiay addaan kadagiti makan aramidenna koma ti isu met laeng." **b 12** Ngem uray dagiti agsingsingir iti buis immayda tapno agpabautisarda, ket kinunada kenkuana: "Mannursuro, ania ti aramidemi?" **13** Kinunana kadakuada: "Dikaymangalikagum iti aniaman nga ad-adu ngem iti gatad ti buis." **d 14** Kasta met, imtuoden kenkuana dagidiay adda iti panagserbi iti militar: "Ania met ti aramidemi?" Ket kinunana kadakuada: "Dikay riribuken ti sinoman wenno akusaren a siuulbod ti asinoman, no di ket mapnekkay koma kadagiti maipapaay kadakayo." **15** Ita bayat nga adda a siinanama dagiti tattao ken irasrasonda amin iti puspusoda ti maipapan ken Juan: "Isu ngata ti Kristo?" **g 16** simmungbat ni Juan, a kunkunana iti amin: "Siak, iti biangko, bautisarakayo iti danum; ngem um-umay daydiay nabilbileg ngem siak, nga iti galut dagiti pallokana saanak a maikari a mangwarwar. Bautisarakayo iti nasantuan nga espiritu ken iti apuy.i **17** Ti suplada pagtaepna adda iti imana tapno dalusanna a naan-anay ti pagirikanna ken tapno urnongenna ti trigo iti kamaligna, ngem ti taep puorannanto iti apuy a saan maiddep." **18** Gapuna nangipaay met iti adu a sabsabali a pammagbaga ket intultuloyna nga indeklara ti naimbag a damag kadagiti tattao. **19** Ngem ni Herodes nga agturay iti distrito, gapu ta natubngar babaen kenkuana maipapan ken Herodias nga asawa ni kabsatna ken

maipapan kadagiti amin a nadangkes nga aramid nga inaramid ni Herodes, a **20** innayonna pay daytoy kadagidiay amin nga aramidna: impupokna ni Juan iti pagbaludan.

PANNAKAILAWLAWAG TI TEKSTO:

Daytoy a naprofetaan nga proklamasyon ket nalawag nga anunsiyo ti iyuumay ti panakawayawaya nga ipaay ti Dios kadagiti tattao nga maad-adipen manipud iti Imperio ti Babilonia. Iwaragawag daytoy nga teksto ti tulong ti Apo nga iyaon dagiti tattao manipud pannakaadipen. Ti Dios sidedengeg kadagiti sangit ken pukkaw dagiti marigrigatan a tattao ket isublina ida iti lugar a nakayanakanda.

Ti Persia, iturayan ni Ari Cyrus ket maikonsidera nga instrument ti Dios tapno isaganana ti iyuumay ti pagarian para iti pannakaipasubli dagiti tattao ti Dios iti lugarda. Maipakita daytoy iti panangrang-ay ti lugar ken ti panagbalinda nga baro nga napigsa nga Imperio. Dagiti balligi ti armada a makilaban tapno marpuog ti pigsa ket madadael ti Imperio ti Babylonia (cf. Is. 41:2-4, 25; 45:1-3).

Nalawag nga daytoy ang anunsiyo ket senyales ti namnama kadagiti adipen ken agsagsagaba manipud kadagiti ganganaet nga pagilian. Nalawag nga ti Dios itrabahona ti panakawayawaya kadagiti tattaoa kas aramatenna ti pakasaritaan ken dagiti napipigsa, konkreto ken nabibileg nga kasasaad. Daytoy nga aramid ket nalawag para iti Dios gaputa umuna, inyaonna dagiti Israelita manipud Egipcios ket ita manipud Babylonia. Iriing daytoy nga teksto ti padto dagiti profeta nga ti Dios ket adda kadagiti tattao a makasapul iti pannakaisalakan ken panakawayawaya manipud pannakaadipen ken panagsagsaggaba.

Ni Lukas inpresentarna ti nalawag ken nabatad nga ladawan ni Juan Mamuniag kas maysa a profeta. Gapu ta kasinsin ni Jesus, naipalawag a paset ti Israelita saan a gapu iti dara no di ket babaen iti pammati a nakaramut iti linteg ken interpretasyon ni Moses. (vv. 10-14) Ni Juan Mamuniag ket naserberi nga umay agsagana para iti Messias. Ti napinget nga kaadda ken panagparang ni Juan ipannayagna kadagiti tattao a masapul nga isagana ti idadateng ti Messias. Kapada ti deklarasyon ni Isaias ti panangisagana ti dalan. Ken Isaias, ti Persia nga iturayan ni Cyrus, ken Lukas, ti komunidad dagiti Judio ket nadominaran ti Imperio ti Roma babaen kadagiti local a papet a kas ken Herod, isu ni Juan Mamuniag. Ti preparasyon ti iyuumay ti Apo ipakitana ti rugi ti panagministerion Ni Jesus. Daytoy ti mensahe ti Dios kadagiti Iglesia tapno isagana ti Dalan ni Jesu-Cristo. Daytoy ti masapul nga aramiden ti Iglesia.

TARABAY PARA KADAGITI MANGISURO:

Inayaban ti Dios ni Juan Mamuniag tapno isaganana ti panagministerio ni Jesus. Ti mensahe ti panagbabawi isu nga inkasaba ni Juan ket paset ti panangisagana ti dalan ti Apo. Ti pannakapapatay ni Juan Mamuniag, isu metten ti rugi ti panangaskasaba ni Jesus nga addaan iti kapada a mensahe. Ngem ken Jesus, saan laeng nga inulitna ti panangaskasaba ni Juan no di ket inpakaammona ti biagna ken bagina iti publiko. Ti mensahe ti panagbabawi ket ti iyaay ti pagarian ti Dios. Ti biag, trabaho ken pannakailansa ni Jesus iyawisna ti pannakaisalakan.

Uray kunatayo nga umay ti Apo tapno ipasdekna ti pagarianna, dagiti tattao saanda a mamati gapu iti kinakurang ti pannakaawat. Daytoy ket iladawan ti kapadasan dagiti Hebreo idi nga umadayoda iti sidong ti nasyon nga nang-adipen kadakuada. Karuruarda iti Egipto, ngem ngadaydayawda kadagiti didiosen. Inyam-ammo ni Moises ni Yahweh a Diosda, ngem bayat ti panagdallisatda nagaramidda ti maysa nga balitok nga animal mangisimbolo ti daan a relihionda. Nagbalin nga 40 a tawen nga nangmulit iti baro a komunidad dagiti namati tapno maisaadda iti Daga ti Canaan.

Ti lubong masapul nga maisagana para iti isusubli ni Jesus tapno amin dagiti tattao ket maikari nga agbiag iti pagarian ti Dios. No saan a kasta ti isusubli ti Dios ket saan a naimbag ket agbalin nga makarimon saanen nga manangaasi a Messias. Ti Iglesia

saan a naragsak no adda maysa a mapukaw a kararua ket maibelleng iti agnanayon nga pakaibaludan. Kas ken Kristo, maragsakan nga agsubli dagiti tattao a nakabasol. Ngarud misyon ti Iglesia ti mangikaskasaba ti tapno panagbabawi tapno maisagana dagiti tattao ti biagda iti iyuumay ti pagarian. Gaputta awan uray maysa ti makaammo ti mapasamak, inoras ti tiempo ti panagsagana.

Masapul nga ti tunggal maysa isagana ket mamati ken agtulnog ken Jesus. Ti dardaras a panangaskasaba ilemmengna ti importasiya ti panagsagana panagsagana. Idi un-unana a tiempo, dagiti kandidato ti pannakabuniag, ket agdalan iti proseso iti panagsagana karaman iti pannaka-explikar ti baro a pammati, baro a wagas ti galad ken responsable nga miembro. Ni Martin Luther saritaenna maipanggep iti kinadagsen ti linteg a kas martilyo a mangburak iti puso a napatangken ti basol. Ti panangaskasaba nga adda saan a napintas a manipulasyonna padaksanna ti ebanghelio. Ipalubos nga biruken ti ebanghelio dagiti tattao a sisasagana a sumorut kenkuana.

Youth Level

I. PANGGEP

1. Maibingayda ti kayat a saoen iti panagbabawi;
2. Mailistada dagiti banbanag nga inkalikagum ni Juan tapno maisagana ti dalan ti Apo; ken,
3. Maiyebkasda dagiti wagas dagidiay kalikagum ni Juan ket mausar iti tiempo ti pagkasapulan.

II. KONSEPTO: Ni Juan a mammuniag ket iyaw-awisna ti panagbabawi kas panagsagana iti yaay ti Apo.

Dagiti Kasapulan: Biblia, himno, activity sheet, crayons, pencils.

III. LINAON TI PANAGADAL

A. Panglukat a Panagdayaw

1. Panangpasangbay
2. Panglukat a Kararag
3. Opening song: umuna nga stanza “Living for Jesus” HFJ #289

B. Panagsagana

1. Bingayen ti klase iti tallo a grupo. Itedmo diay sao nga **buniag** iti umuna a grupo, diay termino nga **panangisagana** iti maikaddua a grupo, ken ti termino nga **panagbabawi** iti maikatlo a grupo. Ikkan ti tunggal grupo iti concept map. Ipalubosmo iti tunggal grupo iti uneg ti lima a minutos nga adalenda no ania dagiti kapanpanunotanda a mayannatup kadagidiay konsepto nga naited kadakuada. Ibasarda dagiti sungbatda diay activity sheet.
2. Kalpasan ti panagiinnadalda, tunggal grupo ibingayda iti sibubukel a klase ti konsepto ti Sao/sarita nga inadalda.

C. Oras ti Innadal:

Ipadaba kadagiti agad-adal dagitoy dua a pangibatayan ti Biblia. Kalpasan ti panagbasa, pagiinnadalanda dagiti napipintas a kaipapanan dagiti binasada, ket damagen kadagiti agad-adal dagitoy sumaganad a kapanpanunotan:

1. Isaiah 40:3-5. Sawem: “Ti libro ni Isaiah ket insurat ti naindaklan a profeta nga agnaed idiay Jerusalem idi un-unana, kagudua ti maikawalo a siglo. Ditoy nakita ni profeta Isaiah nga ti pangta iti nasyon ti Judea ket gapu ti basol ken kinasukir dagiti tattao ti Dios ken iti kinaawan panagtalekda iti Dios. Ket ita tiemponan nga agsagaba ti nasyon

iti pannakadusa no dida pay laeng denggen ti Dios. Ti teksto tayo ket gupgupenna amin a misyon ni Juan a mammuniag”.

2. Lukas 3:1-20. Sawem: Ni Lukas ket ibagbagana amin ti kabibiag ni Jesus a maadaw iti biblia. Iti ebanghelyo ket kunana a ni Jesus ti mangisalakan kadagiti amin a tattao, ti iyuumayna ket sangalubongan a pasamak. Ipakitana a ni Jesus ket tao. Ket dagiti estorya ti kabibiag ni Jesus ipakitana ti kasta unay nga ayatna kadagiti tattao nangruna kadagiti agsagsagaba kadagiti saksakit ken dagiti kakaasi, dagiti napanglaw, dagiti balo a babbai ken dagiti ubbing nga ul-ulila, dagiti maidadanes ken awan kapaypay-anna ti kagimongan. Ti teksto tayo ket agpadada iti kaipapanan iti teksto ni Isaiah; a ni Juan ket ikaskasabana ti yuumay ti Mesias. Ti napudno a panagbabawi ket makita iti inaldaw-aldaw a panagbiag ti tao kas iti kinamananga-asi, kinamanagayat, ken kinamapagtalkan”.

D. Panangpauneg ti Adal/Panagbibinnuray

Saritaen ti kabibiag ni Juan a mammuniag ket sungbatan dagitoy a salsaludsod.

1. Sino ti kangrunaan a tao nga masarsarita iti estorya. (Juan a mammuniag)
2. Sino ti amana? (Zakarias)
3. Ania ti trabaho ni Juan amammuniag? (Ikasabana ti yaay ti Mesias).
4. Aniada dagiti ikaskasabana wenno ipadpadamagna kadagiti tattao. (agaramid kayo ti naimbag, isaganayo ti dalan ti Apo)
5. No addaka idi panawen nga ni Juan a mammuniag ket mangskasaba, ania ngata ti riknam nga agdengdenggeg?

E. Panangdiskubre ti Adal iti Nasantoan a Surat

Damagen: Ania kadi dagiti makagapu no apay nga inkaskasaba ni Juan a mammuniag maipanggep ti panagbabawi? Aniada ngata dagiti mabalintayo nga aramiden iti panangisagana iti dalan ti Apo?

F. Panangyaplikar ti Naadal

1. Isuro dagitoy a bersikulos:

- a) “Ti addaan iti dua a kagay, masapul nga itedna ti maysa iti awanan. Ti addaan kanen, masapul a mangibingay”. (Lukas 3:11b)
- b) “Dikay agsingsingir iti ad-adu ngem iti tumutop, imbagana kadakuada”. (Lukas 3:13b)
- c) “Diyo piliten nga alaen ti Kuarta ti siasinoman. Diyo met butbutngen ida tapno maalayo ti kuartada. Mapnekkayon iti sueldoyo”. (Lukas 3:14b)

2. Graphics Organizer:

Ipakita ti Concept webs para iti buniag, Panagbabawi ken panagsagana iti activity sheets. Pagkatluen ti klase ket dutokan tunggal grupo nga mangkumpleto iti concept webs a maited kadakuada. Namnamaen dagitoy a kapanpanunotan manipud kadagiti agad-adal.

- a) Ti panagbabawi kayatna a saoen nga agsublika iti nalinteg a dalan a silaladingit kalpasan ti panagaramid iti dakes wenno panagbalbaliw ti kapanpanunotan iti puso ken aramid. Daytoy nga panagbalbaliw ket masapul nga maaramid sakbay ti idadateng ti Mesias. Masapul nga agsaganatayo iti yuumay ni Apo Jesus.
- b) Ni Juan a mammuniag inramanna dagiti kababalin iti pagarian kas iti bersikulo 11, panangibingay, v.14, kinamananga-asi, v.13, kinamapagtalkan -saan a naswitik, saan

a manggundaway.

c) Ni Juan a mammuniag nangted tallo a pammagbaga para iti panagsagana ti yaay ti Apo: panangibingay, pananga-asi ken kinamapagtalkan.

d) Ti panagsagana iti dalan ti Apo ket inayonna ti tallo a simple a pamay-an:

1) Mangpilida ti maysa kadagiti sursuro nga inadalda a mabalinda iyaplikar, 2) Kasaritada ti maysa nga tao nga kayatda, ken 3) Isagana ti mensahe nga ibingayda.

Pagtuladan: “Kankanayon nga ti ammok ket para kaniak laeng ti taraonko; ngem ita ibingayko ti dadduma kenka gaputa ti Dios tinulongandak iti pannakapaaddana ket mabalinko ti agbalin a bendision uray iti bassit a pamay-an”.

G. Pangserra a Pagdayaw

1. Panagdaton.

2. Pangserra a kanta: “Living for Jesus” HFJ #289

5. Pangserra a kararag: “Amami, kararagmi nga usarennakami nga instrumentom iti pannakaisagana ti dalanmo iti daytoy a lawas. Amen!”

**MAIKAPAT A DOMINGO KALPASAN EIPHANIA:
LEKSION 10- PAULO: JUAN A MAMUNIAG: ISAGANANA TI DALAN TI APO**

Dagiti Teksto:

Old Testament: Isaiah 40:3-5

3 Imdenganyo! Adda mangipukpukaw idiyang let-ang: "Wayanyo ti dalan ni Jehova! Palintegenyo ti kangrunaan a kalsada a lumasat iti desierto a tanap maipaay iti Diostayo. **4** Tunggal ginget mapangato koma, ket tunggal bantay ken turod mapababa. Ket ti tibbatibbakol a daga masapul nga agbalin a nalantag a daga, ken ti likkalikkaong a daga maysa a ginget a tanap." **5** Ket ti dayag ni Jehova sigurado a maipanayagto, ket masapul a sangsangkamaysa a makita ti isuamin a lasag, ta ti mismo a ngiwat ni Jehova sinaona dayta."

New Testament: Luke 3:1-20

3 Idi maikasangapulo ket lima a tawen ti panagturay ni Tiberio Cesar, idi a ni Poncio Pilato ti gobernador ti Judea, ket ni Herodesi ti agturay iti distrito ti Galilea, ngem ni Felipe a kabsatna ti agturay iti distrito iti pagilian ti Iturea ken Traconite, ket ni Lisaniyas ti agturay iti distrito ti Abilinia, **2** idi kaaldawan ti pangulueng a padi a ni Anas ken ni Caifas, a ti deklarasion ti Dios dimteng ken Juan nga anak ni Zacarias idiyang letang. **3** Gapuna isu napan iti intero a pagilian nga adda iti aglawlaw ti Jordan, a mangikaskasaba iti bautismo kas simbolo ti panagbabawi maipaay iti pannakapakawan dagiti basol, **4** kas adda a naisurat iti libro ti sasao ni Isaias a mammadto: "Imdenganyo! Adda mangipukpukaw idiyang let-ang, 'Isaganayo ti dalan ni Jehova, palintegenyo dagiti danana.' **5** Tunggal rawang masapul a magaburan, ket tunggal bantay ken turod mapatad, ket dagiti killo masapul a mapagbalin a nalinteg a daldalan ket dagiti lasonglasong a lugar napalanas a daldalan; **6** ket isuamin a lasag makitadantoti usarenti Dios a pangisalaman." **7** Gapuna rinugianna a kunaen kadagiti bunggoy a rumrummuar tapno agpabautisar kenkuana: "Dakayo a putot dagiti karasaen, siasino ti nangiparipirip kadakayo a malisianyong ti um-umay a pungtot? **8** Ngarud mangpataudkayo kadagiti bunga a maitutop iti panagbabawi. Ket dikay rugian a kunaen iti bagbagiyo, 'Kas maysa nga ama adda kadakami ni Abraham.' Ta kunak kadakayo a ti Dios addaan pannakabalina a mangpatanor iti annak ken Abraham manipud kadagitoy a bato. **9** Kinapudnona, ti wasay naisaaden iti ramut dagiti kayo; tunggal kayo, ngarud, a saan a mangpataud iti nasayaat a bunga mapukan ket maibelleng iti apuy." **10** Ket imtuoden kenkuanadagiti bunggoy: "Ania, ngarud, ti aramidenna?" **11** Kas sungbat kunaenna kadakuada: "Ti tao nga addaan dua a makin-uneg a kawes ibingayanna koma ti tao nga awanan, ket daydiay addaan kadagiti makan aramidenna koma ti isu met laeng." **12** Ngem uray dagiti agsingsingir iti buis immayda tapno agpabautisarda, ket kinunada kenkuana: "Mannursuro, ania ti aramidenna?" **13** Kinunana kadakuada: "Dikay mangalikagum iti aniaman nga ad-adu ngem iti gatad ti buis." **14** Kasta met, imtuoden kenkuana dagidiay adda iti panagserbi iti militar: "Ania met ti aramidenna?" Ket kinunana kadakuada: "Dikay riribuken ti sinoman wenno akusaren a siuulbod ti asinoman, no di ket mapnekkay koma kadagiti maipapaay kadakayo." **15** Ita bayat nga adda a siinanama dagiti tattao ken irasrasonda amin iti puspusoda ti maipapan ken Juan: "Isu ngata ti Kristo?" **16** Simmungbat ni Juan, a kunkunana iti amin: "Siak, iti biangko, bautisankayo iti danum; ngem um-umay daydiay nabilbileg ngem siak, nga iti galut dagiti pallokana saanak a maikari a mangwarwar. Bautisannakayto iti nasantuan nga espiritu ken iti apuy." **17** Ti suplada pagtaepna adda iti imana tapno dalusanna a naan-anay ti pagirikanna ken tapno urnongenna ti trigo iti kamaligna, ngem ti taep puorannanto iti apuy a saan maiddep." **18** Gapuna nangipaay met iti adu a sabsabali a pammagbaga ket intultuloyna nga indeklara ti naimbag a damag kadagiti tattao. **19** Ngem ni Herodes nga agturay iti distrito, gapu ta natubngar babaen kenkuana maipapan ken Herodias nga asawa ni kabsatna ken

maipapan kadagiti amin a nadangkes nga aramid nga inaramid ni Herodes, a **20** innayonna pay daytoy kadagidiay amin nga aramidna: impupokna ni Juan iti pagbaludan.

PANNAKAILAWLAWAG TI TEKSTO:

Daytoy a naprofetaan nga proklamasyon ket nalawag nga anunsiyo ti iyuumay ti panakawayawaya nga ipaay ti Dios kadagiti tattao nga maad-adipen manipud iti Imperio ti Babilonia. Iwaragawag daytoy nga teksto ti tulong ti Apo nga iyaon dagiti tattao manipud pannakaadipen. Ti Dios sidedengeg kadagiti sangit ken pukkaw dagiti marigrigatan a tattao ket isublina ida iti lugar a nakayanakanda.

Ti Persia, iturayan ni Ari Cyrus ket maikonsidera nga instrument ti Dios tapno isaganana ti iyuumay ti pagarian para iti pannakaipasubli dagiti tattao ti Dios iti lugarda. Maipakita daytoy iti panangrang-ay ti lugar ken ti panagbalinda nga baro nga napigsa nga Imperio. Dagiti balligi ti armada a makilaban tapno marpuog ti pigsa ket madadael ti Imperio ti Babylonia (cf. Is. 41:2-4, 25; 45:1-3).

Nalawag nga daytoy ang anunsiyo ket senyales ti namnama kadagiti adipen ken agsagsagaba manipud kadagiti ganganaet nga pagilian. Nalawag nga ti Dios itrabahona ti panakawayawaya kadagiti tattaoa kas aramatenna ti pakasaritaan ken dagiti napipigsa, konkreto ken nabibileg nga kasasaad. Daytoy nga aramid ket nalawag para iti Dios gaputa umuna, inyaonna dagiti Israelita manipud Egipcios ket ita manipud Babylonia. Iriing daytoy nga teksto ti padto dagiti profeta nga ti Dios ket adda kadagiti tattao a makasapul iti pannakaisalakan ken panakawayawaya manipud pannakaadipen ken panagsagsaggaba.

Ni Lukas inpresentarna ti nalawag ken nabatad nga ladawan ni Juan Mamuniag kas maysa a profeta. Gapu ta kasinsin ni Jesus, naipalawag a paset ti Israelita saan a gapu iti dara no di ket babaen iti pammati a nakaramut iti linteg ken interpretasyon ni Moses. (vv. 10-14) Ni Juan Mamuniag ket naserbi nga umay agsagana para iti Messias. Ti napinget nga kaadda ken panagparang ni Juan ipannayagna kadagiti tattao a masapul nga isagana ti idadateng ti Messias. Kapada ti deklarasyon ni Isaias ti panangisagana ti dalan. Ken Isaias, ti Persia nga iturayan ni Cyrus, ken Lukas, ti komunidad dagiti Judio ket nadominaran ti Imperio ti Roma babaen kadagiti local a papet a kas ken Herod, isu ni Juan Mamuniag. Ti preparasyon ti iyuumay ti Apo ipakitana ti rugi ti panagministerion Ni Jesus. Daytoy ti mensahe ti Dios kadagiti Iglesia tapno isagana ti Dalan ni Jesu-Cristo. Daytoy ti masapul nga aramiden ti Iglesia.

TARABAY PARA KADAGITI MANGISURO:

Inayaban ti Dios ni Juan Mamuniag tapno isaganana ti panagministerio ni Jesus. Ti mensahe ti panagbabawi isu nga inkasaba ni Juan ket paset ti panangisagana ti dalan ti Apo. Ti pannakapapatay ni Juan Mamuniag, isu metten ti rugi ti panangaskasaba ni Jesus nga addaan iti kapada a mensahe. Ngem ken Jesus, saan laeng nga inulitna ti panangaskasaba ni Juan no di ket inpakaammona ti biagna ken bagina iti publiko. Ti mensahe ti panagbabawi ket ti iyaay ti pagarian ti Dios. Ti biag, trabaho ken pannakailansa ni Jesus iyawisna ti pannakaisalakan.

Uray kunatayo nga umay ti Apo tapno ipasdekna ti pagarianna, dagiti tattao saanda a mamati gapu iti kinakurang ti pannakaawat. Daytoy ket iladawan ti kapadasan dagiti Hebreo idi nga umadayoda iti sidong ti nasyon nga nang-adipen kadakuada. Karuruarda iti Egipto, ngem ngadaydayawda kadagiti didiosen. Inyam-ammo ni Moises ni Yahweh a Diosda, ngem bayat ti panagdallisatda nagaramidda ti maysa nga balitok nga animal mangisimbolo ti daan a relihionda. Nagbalin nga 40 a tawen nga nangmulit iti baro a komunidad dagiti namati tapno maisaadda iti Daga ti Canaan.

Ti lubong masapul nga maisagana para iti isusubli ni Jesus tapno amin dagiti tattao ket maikari nga agbiag iti pagarian ti Dios. No saan a kasta ti isusubli ti Dios ket saan a naimbag ket agbalin nga makarimon saanen nga manangaasi a Messias. Ti Iglesia

saan a naragsak no adda maysa a mapukaw a kararua ket maibelleng iti agnanayon nga pakaibaludan. Kas ken Kristo, maragsakan nga agsubli dagiti tattao a nakabasol. Ngarud misyon ti Iglesia ti mangikaskasaba ti tapno panagbabawi tapno maisagana dagiti tattao ti biagda iti iyuumay ti pagarian. Gaputta awan uray maysa ti makaammo ti mapasamak, inoras ti tiempo ti panagsagana.

Masapul nga ti tunggal maysa isagana ket mamati ken agtulnog ken Jesus. Ti dardaras a panangaskasaba ilemmengna ti importasiya ti panagsagana panagsagana. Idi un-unana a tiempo, dagiti kandidato ti pannakabuniag, ket agdalan iti proseso iti panagsagana karaman iti pannaka-explikar ti baro a pammati, baro a wagas ti galad ken responsable nga miembro. Ni Martin Luther saritaenna maipanggep iti kinadagsen ti linteg a kas martilyo a mangburak iti puso a napatangken ti basol. Ti panangaskasaba nga adda saan a napintas a manipulasyonna padaksanna ti ebanghelio. Ipalubos nga biruken ti ebanghelio dagiti tattao a sisasagana a sumorut kenkuana.

Adult Level

I. PANGGEP

Kalpasan daytoy a panagadal, dagiti nagadal manamnama a:

1. Maibagada ti kaipapanan ti panagbabawi;
2. Maitudoda dagiti basaran iti Biblia tapno maisuro dagiti tattao nga agbabawi manipud kadagiti basbasolda
3. Mailawlawag no kasano nga inyam-ammo ni Juan ti bagina mainaig ken Jesus;ken,
4. Mangpilida no kasano ti panakipasetda iti panangisagana iti dalan ti Apo.

II. KONSEPTO: No kasano a ni Juan a mammuniag insaganana ti dalan ti Apo, Ti Iglesia isaganana met ti lubong para ti yuumay ti Pagarian ti Dios.

Dagiti Kasapulan: Biblia, himno, activity sheets.

III. LINAON TI PANAGADAL

A. Panglukat a Panagdayaw

1. Panangpasangbay
2. Panglukat a kararag: Managayat a Diosmi, ikkannakami ti pigsa a mangaramid ti pagayatam kas adalenmi dagiti sasaom. Intedmo ti aramid a mangikasaba ti ebanghelyom. Tulongannakami a sipupudno nga mangaramid iti puso ken panunotmi. Iti nagan ni Apomi a Jesus, kararagmi dagitoy. Amen!
3. Panglukat a Kanta: "Living for Jesus" HFJ #289

B. Panagsagana

Damagem kadagiti agad-adal no ania dagiti kapanpanunotan maipanggep iti buniag, panagsagana ken panagbabawi.

C. Oras ti Innadal

Ipabasa kadagiti agad-adal daytoy dua a batayan iti biblia ken isuratda dagiti maammoanda. Iti panagbasada, damagenda iti bagbagida ti saludsod: Ania ngata ti kaipapanan daytoy a texto kaniak?

1. Isaiah 40:3-5. Dagitoy nga bersikulo ipakpakaammona nga adda mensahero nga mangipukpukaw iti nasyon ti Israel iti panagbabawida kadagiti basbasolda iti saanda nga panagtulnog ken dida panagtalek iti apo. Ket no agbabawida, isagsaganaanda ti

- naglorian nga yuumay ti Mesias. Ni Isaiiah inpadtona ti misyon ni Juan a mammuniag.
2. Lukas 3:1-20. Dagitoy a bersikulo pinaneknekanda ti pannakatungpal ti padto ni Isaiiah panggep ti misyon ni Juan a mammuniag.
 - a) Kaano nga nangasaba ni Juan?
 - b) Siasinoda ti kaskasabaan ni Juan?
 - c) Aniada dagiti ikaskasaba ni Juan? (napudno a panagbabawi a mangipakita iti kinamananga-asi, panangibingay, ken kinapudno)
 - d) Aniada dagiti situasyon nga mangipakita nga adda panagbabawi?
 - e) Ti pannakaallilaw dagiti agdengdenggeg ken ti panangiyam-ammo ni Juan iti bagina ken iti relasyonna iti Mesias
 - f) Ania ti inaramid ni Juan kadagiti agdengdenggeg a namati iti Mesias?

D. Panangpauneg ti Adal/Panagbibinnuray

Pagiinnadalan ti leksyon ket damagen dagitoy a salsaludsod.

1. Kasano nga inlawlawag ni Juan ti kayat a saoen ti panagbabawi? Kasano tayo nga tungpalen ti modelo ti panagbabawi nga ilunglungalung ni Juan iti naynay a biagtayo?
2. Idi binuniagan ni Juan dagiti namati, Ania ti ar-aramidenna akinapudno mainaig ken Kristo?
3. Aniada a bersikulo ti mangibagbaga iti relasyon ni Juan iti Mesias?
4. Ilawlawag daytoy: “Buniagankayo iti danum, ngem sumarsaruno kaniak ti maysa a dakdakel ti pannakabalinna ngem siak. Diak pay maikari a mangwarwar ti kordon ti sapatosna. Buniagannakayto iti Espiritu Santo ken apuy. (Lukas 3:16b)
5. Umannamong kayo kadi iti daytoy? Apay wenno Apay nga saan?

Ti Iglesia saan nga agragsak no ti maysa akararua ket mapukaw ket maibelleng iti agnanayon a panagrigat. Kas ken Jesus, agragsak no ti managbasol ket agsubli iti Apo nga agpakawan kadagiti basbasolna. Isu ngarud ti misyon ti Iglesia ti mangikasaba iti mensahe ti panagbabawi tapno iti kasta dagiti tattao ket isaganada ti yaay ti pagarian. Agsipudta awan ti makaammo iti dayta a tiempo, tunggal kanito ket tiempo ti Panagsagana.

E. Panangdiskubre ti Adal iti Nasantoan a Surat

Damagen: “Umannugot kayo kadi a kas ken Juan a mammuniag nga nangisagan iti dalan ti Apo, ti Iglesia ket isaganana met ti sangalubongan iti yuumay iti Pagarian ti Dios? Apay wenno Apay nga saan?”

F. Panangyaplikar ti Naadal

1. Ibagi kadagiti agad-adal nga iyaramidda ti planoda a pannakipaset iti panangisagana iti dalan ti Mesias kas surotenda ti format/plano iti baba. No malpasda ket ibingayda iti kaabay wenno katugawda ket agiinnadalda kadagiti napipintas nga kapanpanunotan.

LUGAR	DETALYADO NGA ARAMIDEN
1. PAGTAENGAN	
2. IGLESIA	

3. KOMMYUNIDAD	
----------------	--

G. Pangserra a Pagdayaw

1. Panagdaton.
2. Pangserra a kanta: “Living for Jesus” HFJ #289)
3. Pangserra a Kararag:

Diosmi a manangaasi, agyamankami ti gundaway tapno agbalbaliw kami ket masuktanmi dagiti ar-aramidmi nga saan a mayalubog ti pagayatam ket agbalin kami a makatulong kadagiti sabsabali, nangruna kadagidiay nakapuy ken kakaasi. Agbalinkami koma kas ken Juan a mammuniag nga nangisagan ti dalanmo. Iti nagan ni Jesus, kararagmi dagitoy, Amen!